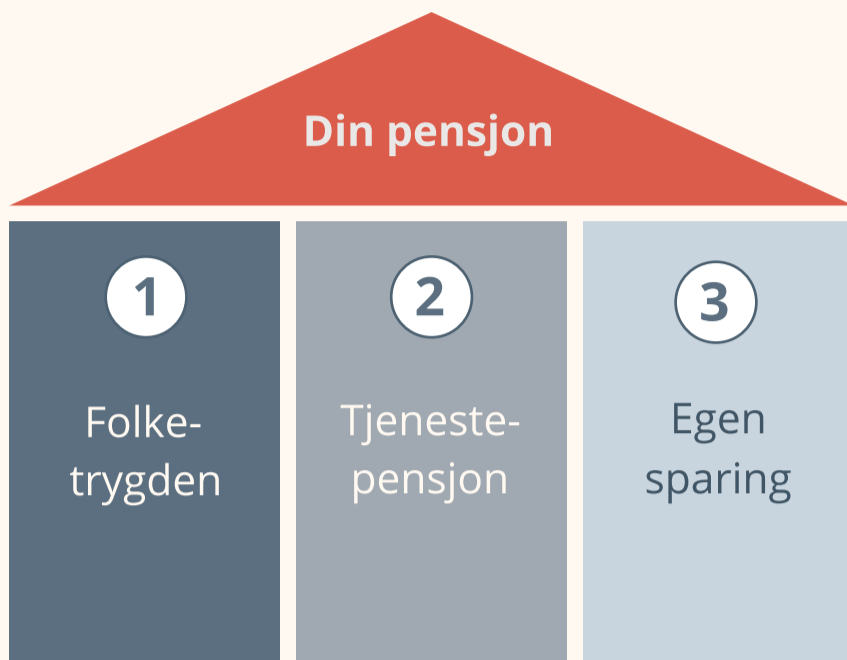

Pensjon

Hva bør du tenke på med

20 - 30 - 40 - 50 - 60

dwi
PENSJON

Pensjonspengene stammer fra tre kilder:

- Alderspensjon fra **folketrygden**
- Din **tjenestepensjon** fra de pensjonsordningene som dine arbeidsgivere har spart for deg
- Og din **egen sparing**.

Den enkleste måten å få pensjon på i Norge er ved å **være i lønnet arbeid**. Da vil du automatisk opparbeide deg pensjonsgrunnlag i folketrygden og få tjenestepensjon hos din arbeidsgiver.

1 Alderspensjon fra folketrygden

Jobb heltid så lenge som mulig. Du opptjener pensjonsgrunnlag i folketrygden fra første krone du tjener. Alderspensjonen kan du ta ut fra fylte 62 år, og utbetalingene får du livet ut.

2 Tjenestepensjon fra arbeidsgiver

I privat sektor i Norge har vi i hovedsak to typer pensjonsordninger. Det er **ytelsespensjon** og **innskuddspensjon**. De fleste bedriftene velger i dag innskuddspensjon for sine ansatte. Det gir bedriften en mye enklere og forutsigbar økonomi.

Den største forskjellen på ordningene er at med ytelsespensjon garanterer bedriften ofte for en livslang pensjon på et gitt nivå en gang i fremtiden. Med en innskuddspensjon sparer derimot bedriften løpende inn til din pensjonskonto. For deg som privatperson betyr innskuddspensjon at **du må ta ansvar for hvordan din tjenestepensjon blir forvaltet**, slik at du får best mulig pensjon for de sparte kronene.

3 Egen sparing

De fleste nordmenn sparer mange penger i **egen bolig**. Prisutvikling i boligmarkedet har gjort mange av oss til mangemillionærer. Det er verdier vi bør ta hensyn til når vi planlegger for fremtiden.

Når det gjelder sparing skiller Duvi mellom fri og bunden sparing. **Bunden sparing**, er sparing som finner sted i produkter som kun kan brukes til et bestemt formål. De mest kjente er **Boligsparing for Ungdom – BSU og Individuell Pensjonssparing - IPS**.

Fri sparing er all annen sparing du har. Det er penger du kanskje har på en **fondskonto** eller i en **sparekonto** hos banken.

Alder	Din livssituasjon	1 Folketrygden	2 Tjenestepensjon	3 Egen sparing
20 +	Du er trolig i en etableringsfase og har kanskje studiegjeld. Med barn på vei begynner kostnadene å strømme på.			Har du rom til å spare kan BSU være et godt alternativ. Begynn gjerne å spare opp til en buffer.
30 +	Du har eller skal kanskje kjøpe deg bolig, Du har kanskje flere barn og lever i tidsklemma. Pass på kostnadene!	For alle som er født etter 1963 fungerer folketrygden nesten som en "bankkonto". 18,1 prosent av lønnen din går inn på denne "kontoen", men det er et tak på ordningen. Du opparbeider deg ingen rettigheter for lønn utover 7,1G (687 870 kroner). Du får en beskjeden avkastning på pengene som cirka tilsvarer lønns- og prisstigningen.	Tjenestepensjonen er den sparingen som arbeidsgiver gjør for deg. Når du slutter i en bedrift med innskuddspensjon får du med deg et pensjonskapitalbevis. Størrelsen på utbetalingene påvirkes av fire faktorer:	Du er blitt for gammel for BSU-sparing. Nå kan du begynne å spare opp en buffer. Har du mer sparekapasitet kan du vurdere fri sparing i aksjer eller aksjefond.
40 +	Ungene koster mye og du har kanskje opplevd nytten av å ha en bufferkonto.		1. Størrelsen på innskuddene 2. Kostnadene pensjonsleverandøren tar for å håndtere pensjonskapitalbeviset	Du fortsetter med sparing til bufferkonto og fri sparing.
50 +	Det kan være at du nærmer deg en arv fra foreldre. Det er imidlertid kanskje litt tidlig å budsjettere med disse pengene.	Det beste du kan gjøre for å få best mulig pensjon fra folketrygden er å jobbe!	3. Avkastningen. 4. Når og hvor lenge du velger å ta utbetalinger. Du kan påvirke størrelsen på utbetalingene ved å sørge for at pensjonen din får langsiktig og rimelig forvaltning.	Bufferkontoen er kanskje full, din fri sparing vokser, både som følge av sparing og avkastning.
55 +	Du er kanskje blitt velsignet med barnebarn. Du har lyst til å trappe litt ned på arbeidstiden, men setter fremdeles pris på å delta i arbeidslivet.			Bufferkontoen er full, din fri sparing vokser, både som følge av sparing og avkastning. Du er nå i en alder hvor bunden sparing kan vurderes.
60 +	Slutter du å jobbe har du ingen inntekter. Kun pensjon og avkastning fra oppsparte midler. Det er veldig viktig at du har god oversikt over økonomien din nå.	Du kan ta ut livsvarig pensjon fra folketrygden fra fylte 62 år, men du kan også vente. Sett deg godt inn i regelverket. Det er ditt ansvar. Ta kontakt med NAV et halvt års tid før du bestemmer deg. Vær sikker på at du forstår konsekvensene av dine valg.	Du kan få utbetalt tjenestepensjonen fra fylte 62 år. Dette er en konto som etter hvert går tom. Ta kontakt med pensjonsleverandøren din før du begynner å ta ut penger. Vær sikker på at du forstår konsekvensene av dine valg.	Så lenge du har spart pengene i en fri sparing råder du selv over pengene dine. Bruk gjerne vår "Over 60 veileder" for å se om du bør være langsiktig eller kortsiktig i din pensjonssparing.

Duvi AS
Adolph Tidemands gate 55, 2000 Lillestrøm
Tlf: +47 64 80 80 64
ks@duvi.no

www.duvi.no